

GORICA

(Zjutranje izdanje).

Izhaja vsak torek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako padena ta dnova praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. L. Lukežič).

Za napredek.

Borba za narodni obstanek, katero bijejo Slovenci vže desetletja, privedla nas je do sedaj do lepih uspehov, o katerih bi ne bili pred petdesetimi leti niti sanjali. Toda ako hočemo vspešno prestati to borbo, je potrebno, da se vspnemo v vsakem oziru in na vseh poljih na višek časovnih zahtev. Glavna skrb nam mora biti verskonravstveni razvoj naše mladine in našega ljudstva, širiti moramo v prvi vrsti med narod pravo istinito omiko in prosveto. — Toda koj za tem pride skrb za razvoj in povzdigo blago vitosti in gmotnega napredka med narodom.

V tem oziru se je — posebno v novejšem času — mnogo storilo in napredek v primerno kratkem času je tolik, da smo ga lahko veseli. Na gospodarskem polju, v vinogradstvu, živinoreji in drugih panogah kmetijstva smo dobro napredovali, dasi bi bil napredek pri ugodnejših okolščinah lahko še večji.

V trgovstvu in obrtništvu smo pač šele začetniki, a ta začetek se mora imenovati na sploh srečen in obeta lepo prihodnost. Da zaostajamo v tem še daleč za drugimi narodi, je umevno, če pomislimo, da ni bilo pri nas pred 30. do 40. leti niti govora o kakem trgovstvu in obrtništvu.

A vkljub temu srečnemu začetku zapazujemo tuintam še vedno premalo zanimanja in navdušenosti za splošni in vsestranski napredek. Osebito velja to za naše trgovce in obrtnike, ki ne iskoriščajo vedno in povsod dane prilike sebi v korist.

Našim obrtnikom nudi se sedaj doma najlepša prilika, da se seznanijo v svoji stroki z najmodernejšimi in z najnovejšimi stroji in proizvodi, da si ogledajo in naučijo najpripravnejše in ugodnejše načine o izdelovanju izdelkov, skratka, da se vspno na višek strokovne izobrazbe. A žalibog ta lepa prilika se premalo izkorišča; za napredek se preveč govori, a premalo dela, dočim postopajo naši nasprotniki ravno nasprotno.

LISTEK.

Razdejanje.

Povest iz doline. Pastuškin.
(Dalje).

„Nesrečna, nesrečna. Kaj se hoče, tako je“, odvrne mati Poljakova.

„Ali veste, kako je razgrajal v soboto zvečer oče Goščak?“

„Vem, to je grozno! Pravila mi je včeraj Peterinova, ko sva šli skupaj od popoldanske službe božje. Kar zona me je sprehajala, ko sem poslušala Peterinovo, ki mi je pravila, kako je oče Goščak kričal: „Prizanesi mi, Joža, ne ubij me! Ti si nedolžen, jaz sem kriv.“ in pri tem je mahal in opletal z rokami krog sebe, kakor da se hoče obraniti Jože, ki ga napada. Bilo je pri večerji, vsi so strmeli v strahu in trepetu in nikdo se ga ni upal pomiriti, kajti Goščak bi bil ubil na mestu vsakega, ki bi se mu upal približati. Oči so mu izstopile in gledal je divje in blazno tje v kot, kjer je menil videti Jožo.“

„Da, res, to je strašno!“ pritrđi Štefan.

V dokaz temu navajamo sledeče: Zavod za pospeševanje obrtnije prireja leto za letom napredovalne tečaje v različnih panogah obrtstva. Te tečaje vodi strokovni učitelji z Dunaja, učitelji, ki se niso le seznanili z najpraktičnejšimi in novejšimi načini o izdelovanju zadevnih obrtnih predmetov, marveč poznajo tudi potrebe in zadevne sestave in nazore v vseh avstrijskih kronovinah, v katerih poučujejo leto za letom.

Ti tečaji so in se vrše za Goriško s pomočjo in pod nadzorstvom posebnega skrbništva ali kuratorija, ki privoščji napredek isto tako Slovincem kakor Italijanom, ter bi isto rado prirejalo obrtne tečaje za napredek med Slovenci kakor med Italijani. Žal da so taki tečaji na slovenskih tleh redki in postajajo vedno bolj redki; a tega ni kriva niti vlada niti označeno skrbništvo, marveč Slovenci sami.

Leta 1905 je priredilo omenjeno skrbništvo osem takih tečajev in sicer pet v goriškem mestu, jednega v Komnu, jednega v Mirnu in jednega v Trziču. V tem letu so Slovenci zunaj goriškega mesta nadkrili Italijane.

A v tekočem letu se je to razmerje spreobrnilo v škodo Slovincem. V tem letu je bilo deset takih tečajev in sicer dva v Gorici (za sodarje in galvanotehniko), dva v Korminu (za krojače in šivilje), dva v Ajelu (isto taka), jeden v Červinjanu (za krojače), jeden v Trziču (za šivilje), jeden v Gradišči (za čevljarje) in jeden v Kobaridu (tudi za čevljarje). Torej v Furlaniji jih je bilo sedem, v slovenskih okrajih pa jeden tak tečaj.

in vzrok temu?

Ko je zavod za pospeševanje obrtnije priredil v Furlaniji prvi tak tečaj, spoznali so obrtniki, župani in drugi rodoljubi takoj njega korist in vpliv, dobro vedo, da more dandanes vspešno konkurirati le tisti, ki je na vrhuncu strokovne izobrazbe. Zato so pa jedni in drugi kar obsipali oskrbnništvo zavoda s prošnjami za vpeljavo takih tečajev. Iz naših krajev je prišla jedna sama taka prošnja iz Kobarida za čevljarški tečaj, a še ta bi bil kmalu splaval po vodi

„Kaj imajo pa tam?“ nadaljuje hipoma s spremenjenim glasom in kaže s svojo grčasto in raskavo roko naprej po cesti, koder se jima je bližala velika gruča ljudi, kakor ob kakem pogrebu ali sličnih prilikah. Ampak to ni bil pogreb, zakaj spredaj ni bilo ne križa, ne duhovnika, ne krste — samo tolpa ljudi.

„Mora biti kaj posebnega in ne navadnega“, meni mati Poljakova.

Medtem se je približal sprevod že za toliko, da sta lahko razločila naša znanca, kako sta držala sredi trume Kurnikov Matija in Kozančev Filip, oba korenjaška hrusta, očeta Goščaka vsak za eno roko. On se je zvijal hotoč se oprostiti trdnih pesti, a ni se mu posrečilo. Zadaj pa sta tavalj žalostni in pobiti Tinca in Marička in močili ruto s solzami.

Štefan in mati Poljakova se obrneta v smeri sprevoda in ga spremljata poizvedujoč: „Kaj je, kaj je?“

„Oče Goščak“, jima razlaga Gorjanova Tina, „je hotel skočiti v Sočo in končati svoje življenje v njenih valovih.“

„Ješmarija!“ vzdihne mati Polja-

radi brezbriznosti prizadetih obrtnikov in drugih rodoljubov. Dva člana oskrbnništva sta morala osebno prigovarjati in navduševati čevljarje, da je sploh prišlo do tega pouka. Če pa drugod povprašuješ po potrebi in možnosti takih tečajev, naletiš navadno na gluha ušesa.

Ta brezbriznost je obžalovanja vredna. V prvi vrsti so poklicani naši obrtniki sami, da se brigajo za tak napredni pouk. Oni bi se morali zjediniti ter prositi takih tečajev, to tem bolj, ker jih ne stane pouk nič. Dandanes je pač konkurenca velika, in vsakdo si naroči potrebne reči tam, kjer so ceneje in ugodnejše. Obrtnik, ki se nanaša le na narodnost, misleč: „Slovenec sem, Slovenci me morajo podpirati“, je na krivem potu. To pravilo velja pri nas in drugod le do neke meje. Le pri enakih izdelkih in jednaki ceni je mogoče vstrajno vzdrževati načelo: „Svoji k svojim“. Skušnja uči, da se ljudstvo hitro ohladi za taka načela, ako dobi drugod — bodisi tudi pri nasprotnikih — boljše ali isto blago bolj po ceni. Najbolje in najceneje izdelke proizvaja pa le oni, ki je na vrhuncu strokovne izobrazbe, ki pozna najcenejše vire surovinam, se je seznanil z vsemi novejšimi stroji in napravami, ki mu omogočajo, da hitreje dela itd.

Tudi „Trgovsko in obrtno društvo za Goriško“ najde tu hvaležno polje za svoje delovanje. Njemu bodi naloga, poučiti obrtnike o potrebi takih tečajev, zjediniti 15 do 20 obrtnikov iste stroke, da se omogočijo taki tečaji ter obrniti se potem do navedenega skrbništva za izvedbo pouka.

Tudi župane, duhovnike, učitelje in sploh vse one, kojim je napredek naše obrtnije pri srcu, pozivljamo, da storijo kot rodoljubi svojo tozadevno dolžnost ter da po možnosti skrbe za vpeljavo takih tečajev, da nas nasprotniki ne prehité in ne bodo mogli vspešno konkurirati z našimi obrtniki. Tečaji so brezplačni, občine ali društva skrbe le za primeren prostor, kjer se pouk vrši in za razsvetljavo ter snaženje prostora, kar je pač malenkost. Vsi na krov — za napredek!

kova z glasom, v katerem je trepetala groza in strah.

„Ušel jim je pred pol ure“, je nadaljevala Tina pripovedovanje, „in kričal tako grozno in obupno, da je šlo človeku skozi kosti in mozek. Ljudje so slišali in so tekli za njim. Že se je zdelo, da je vse zastoj, da ga ne rešijo več, tako urno je tekel. Tedaj napne Kurnikov Matija vse moči in ga vendar doteče deset korakov sem od brega. Ko bi bil zamudil samo trenutek, bi bila rešitev nemogoča. V tem je priteknel že tudi Kozančev Filip, zagrabila sta ga trdno vsak za jedno roko in sedaj ga peljeta domov.“

„Mojbog, mojbog!“ vzdihne zopet mati Poljakova.

Truma je dospela že do Goščakovega dvorišča. Trojica na sredi, mati Goščakova in Marička odidejo v hišo in zapro vrata za seboj. Ostala množica se razide po vasi, pogovarjajoč se o zadnjem dogodku z grozo in trepetom. Spominjali so se tudi onega davnega dogodljaja za časa sv. misijona, takratne pridige o sovraštvu in besedi očeta Goščaka in še bolj globoko so se jim vti-

Dopisi.

Sv. Križ. — († Filip Trpin.)

— Dne 5. t. m. je umrl po dolgotrajni bolezni najimennitnejša oseba tukajšnje občine, 71 letni gospod Filip Trpin. Dne 7. t. m. izročili smo njegove zemeljske ostanke materi zemlji in z njim vse njegove sorodnike, krvne namreč. „Ne hčere, ne sina po meni ne bo, dovolj je spomina.“ je pel pesnik Vodnik. Delovanje njegovo v javni blagor je bilo vsestransko, zato mu bode isto pelo dovolj spomina. V občinskem zastopstvu je deloval nad trideset let, večinoma kot župan, ali vsaj kot podžupan in starešina, dokler ni bil tako oslabel, da ni mogel zahajati več k starešinstvenim sejam. Kot župan si je pridobil velikih zaslug, kajti vodil je občinsko upravo prav uzorno. Koliko sporov je poravnal s svojim uplivom in modro razsodnostjo! Njegova beseda je veljala v občini nad vse. Le redka je občina, ki bi ne bila zagazila tekem mnogih let v nepravilnosti v svoji upravi posebno tam, kjer je združenih več davčnih občin. Red v obč. upravi in parlamentarno razpravljanje tudi kočljivih zadev v starešinstvenih sejah in poravnava med spornimi strankami, je bila posebnost g. Trpina. Med priprostim narodom je skoro nemogoče kaj tacega doseči in vzdržati. Naš kmet, ko pride v obč. urad, ve da je doma, zato pa rad obdrži klobuk na glavi, ali ga le s težavo sname, vtakne pipo v usta, ali si prižge cigaro in mlajši cigareto. Kaj tacega v cesarskih uradih ne sme, a v obč. uradu si kaj tacega rad privoščji. Tudi robot v besedi postane rad — posebno s sosedom, s katerim si nista dobra. Pri starešinstvenih sejah pa posnemajo priprosti zborovalci kaj radi gospodo v državnem in deželni zborih ter hočejo vsi hkratu govoriti ter s krepkimi — surovimi izrazi dati duška svoji veljavi. Dostojnost in red je kaj težko vzdržati — tako tožijo večinoma naši župani in marsikdo odlaga sejo baš radi tega.

Pri pokojnemu g. Trpinu ni bilo vsega tega, ampak mir in red je moral biti in je bil; dostojnosti meje ni smel nikdo prekoračiti.

snili v srce vsi tedanji nauki in opomini, ki so obrodili od onega časa res že obilo krasnih sadov.

V.

Gospod, Ti kličeš, in Očeta poslušam Te in grem odtod, v višave šolčne grem iz sveta, ves Tvoj, jedino Tvoj, Gospod!
A. Funtek.

Sušica, ta v naši dobi tako brezobzirno in samopašno gospodujoča morilka in zatiralca Adamovičev in Evic, ima že tisto občeznano navado, da pobira izsušene svoje žrtve v jeseni — zakaj to, znal bi nam morda razlagati ta ali oni iz rodu Eskulapijevega.

Tako je pobrala tudi Petra ono leto, ko se ji je zdel dozorel. In mislite, da se ji je Peter kaj vstavil? Kaj še! — Poslušajte, prosim!

Videli smo že, kako je sedel Peter Goščak nekega dne za mizo in pisal oporoko, čudno oporoko — kaj? Iz tega in še bolj zanesljivo iz njegovih pogovorov z Maričko, bi se dalo sklepati, da se je sprijaznil že davno z mislijo na smrt. In kdor bi tako mislil, bi se ne varal niti za las, zakaj temu je bilo res tako, (Dalje pride.)

Nele v občinskih, ampak tudi v vseh drugih zadevah je bil pokojnik priznan veščak, ki je rad dajal dobrih svetov. Tudi v gmotnem obziru je rad pomagal in je bil na glasu kot izreden poštenjak.

Kot župan je vpeljal že l. 1868. slovenščino kot izključni uradni jezik, če tudi je imel tajnika, ki je bil nemščine bolj vešč nego materinega jezika. V družbi z drugimi župani se je vedno boril, da se je doseglo uradovanje z občino v slovenščini. Na vprašanje, zakaj ni izvršil marsikaj koristnega in potrebnega, pojašnjeval je, da je bilo v dolgi dobi njegovega županovanja le malo dobrih letin, marveč večina taci, da se ljudstvo ni moglo niti preživljati, kajti glavni pridelek — vinska trta je bila povsem odpovala. Tožil je tudi, da ni imel potrebnih pomočnikov pri svojem delu.

Poleg županstva je posvečal svojo pozornost šoli, kajti pripomogel je tudi kot mladenič, da je kupila občina posebno hišo za šolo l. 1858., a leta 1862. je bil že imenovan krajnim nadzornikom tuk. šole. Njegova zasluga je tudi, da je dobila šola obširen šol. vrt.

Dandanes gre lahko, pridobiti kakemu kraju pošto; pred leti je bilo to kaj težavno. Mnogo truda je imel pokojnik, da je začel poslovati v občini novi poštni urad l. 1892. Bil je tudi med onimi veljaki na Vipavskem, ki so se borili toliko let, preden so dočakali vipavsko železnico.

Znano je splošno, da je bil čislán v celem okraju, kajti bil je njega zastopnik mnogo let v c. kr. okr. šol. svetu in cestnem odboru, kateremu je bil tudi načelnik. Ko ga je bolehnost prisilila, da se je odpovedal vsemu javnemu delovanju, izkazala se mu je vsestranska zahvala in priznanje: starešinstvo ga je izvolilo častnim meščanom, cestni odbor mu je izročil lepo diplomu, meščanska straža ga je imenovala častnim stotnikom, c. kr. okr. šolski svet in deželni odbor se sta mu kaj laskavo zahvalila za uspešna sodelovanja v javnih zadevah.

Njegovo Veličanstvo pa ga je odlikovalo zlatim križcem, a to šele letos, kajti v prejšnjih dobah ni bil priljubljen pri političnih oblastvih radi svojega odkritosrčnega narodnjaštva in neomahljive značajnosti tudi v politiki. Radi tega se tudi ni mogel sprijazniti z novjšim razkolom v deželi.

Pogreba se je udeležilo poleg obilo domačega občinstva, mnogo njegovih znancev in prijateljev. Zadržani dvorni svetnik g. grof Attems se je telegrafično opravičil. Med odličnimi osebami naj imenujemo samo: Iv. Berbuča in Ant. Klančiča, deželna poslanca in odbornika, Fr. Finšgarja, c. kr. okr. šol. nadzornika z mnogimi učitelji, župane iz Ajdovščine, Šmarji, Rihemberga, Renč i. dr., bližnje duhovščine in mnogo drugega odličnega občinstva.

Poslednjo čast je izkazala svojemu častnemu stotniku meščanska straža pod vodstvom g. poveljnika Rudolfa Hrabala. Domači pevci so mu zapeli žalostinke.

Naj sklenem v hitrici svojo poročilo s pesnikom:

Pomnik postavimo mu tak,
Da slednji skuša biti mu enak!

Politični pregled.

Parlamentarni položaj.

Kakor pišejo listi, se je naš parlamentarni položaj zopet še precej poostiril. Nemci namreč vstrajajo pri svoji zahtevi, da bodi v novi volilni reformi določeno, da bode smela volilne okraje, ki bodo po novi volilni reformi določeni, spremeniti le dvetretjinska večina. Čehi in Jugoslovani se proti taki določbi odločno upirajo. Vlada je hotela med parlamentarnimi strankami posredovati in izdelala je v ta namen neki kompromisni načrt, vsled katerega se ne bi smeli po novi volilni reformi sestavljati volilni okraji skozi tri volilne dobe spremeniti. Proti takemu kompromisu so se Nemci že izrekli, a Čehi izrekli so se pa ne le

proti omenjenemu kompromisnemu predlogu, ampak sploh proti nemški zahtevi po dvetretjinski večini. In to je dr. Kramar v torek brez ovinkov povedal ministerskemu predsedniku baronu Becku, kakor tudi nekaterim zastopnikom poljskega kluba, ki so se skupno s Čehi posvetovali o ti zadevi z ministerskim predsednikom. Dr. Kramar je rekel, da o kaki dvetretjinski večini pri spremembi volilnih okrajev ne more biti govora in ravno tako ne o kakem tozadevnem kompromisu. To da je ministerskemu predsedniku popolnoma znano, ker se je o ti zadevi z dr. Kramarjem razgovarjal že dne 21. junija t. l. in je takrat sam dr. Kramar rekel, da je popolnoma naravno in samoobsebi umevno, da nočejo Čehi in Jugoslovani ničesar slišati o nemški zahtevi po dvetretjinski večini.

Ker niso imela pogajanja med strankami do četrta nikakega uspeha, se je vršila v četrtek popoldne seja ministerskega sveta. Čuje se celo, da nameravajo nemški ministri odstopiti, ako se ne ugotovi zahtevam Nemcev po ugotovitvi dvetretjinske večine za izpremembo volilnih okrajev in da se ohrani vse nemško uradništvo pri severni železnici. V četrtek je bil vsled tega železniški odsek nesklepčen. Člani odseka iz nemške napredne in nemške ljudske stranke niso prišli k seji, da tako onemogočijo nadaljno posvetovanje o predlogi za podražavljenje severne železnice. Brzobjavno so bili poklicani na Dunaj vsi slovanski odsekovi člani, da se poizkusi brez Nemcev napraviti odsek sklepen.

Državni zbor.

V večerajšnji seji posl. zbornice je predložil finančni minister dr. Korylovski državni proračun. Ministrov ekspozice je bil silno obsežen in je trajal dve uri. Zbornica je na to razpravljala o znižanju sladkornega davka in je izročila dotični predlog v pretresovanje računskemu odseku.

Volilni odsek.

Odsek za volilno reformo je v četrtek dovršil debato o razdelitvi volilnih okrajev na Češkem. Razdelitev volilnih okrajev za pretežno nemške volilne okraje, 55 na številu je bila vsprejeta. V ti seji je predlagal dr. Tavčar reasumiranje glede Koroške. Predlagal je namreč, naj se iz takozvanega slov. volil. okrožja izločijo. Zgoranje Borovlje, Podljubelj, Guštan in priklopijo celovškemu okrožju, da se tako ustvari za koroške Slovence gotov mandat, kar naj bi bila vseh strank častna dolžnost.

Včeraj je volilni odsek vsprejel razdelitev čeških volilnih okrajev na Češkem. Dr. Tavčar je pa odtegnil svoj predlog glede reasumiranja razdelitve volilnih okrajev na Koroškem. Prihodnja seja bode v torek.

Zastopstvo manjšin v delegacijah.

Predlog nemškega posl. Sylvestra, da se nemški manjšini na Češkem in Moravskem za vedno zagotovi primerno zastopstvo v delegacijah, dal je povod poslancu Korošču, da je zahteval tudi za slovenske manjšine na Štajerskem, Koroškem in na Primorskem jednako zastopstvo manjšin v delegacijah, kakoršno zahtevajo Nemci za svoje manjšine na Češkem in na Moravskem. O ti zadevi je priobčil minule dni list „Südösterreichische Stimmen“ članek v katerem piše med drugimi tudi to-le:

Mi živimo v državi, v kateri vlada le politična sila. Kaj da je pravica, za to se ne gre. Po tej normi se ravna in je veljala kakor najvišji zakon, dokler so ravno Nemci na temelju umetne Smerlingove volilne reforme dominirali v vseh zastopstvih. Ali tudi Nemci se bodo morali spoprijazniti z mislijo, da to vendar ne gre, da bi zastavljali naravni razvoj in da bi tudi za bodoče vzdrževali nezdravo in umetno stanje ter da bi si na vsej črti zagotovili prednosti: svoje posestno stanje. — Na to prehaja mariborski list k večkrat imenovanemu predlogu posl. Sylvestra in naglašja, kako da isto nemško zastopstvo, ki nikdar ni

hotelo Slovincem Štajerske in Koroške pripoznati nijednega delegata, skuša sedaj da bi se že v naprej zavarovalo proti vsakemu skrčenju nemške posesti v delegacijah za Moravsko in Češko. Članek je radoveden, kako stališče zavzamejo sedaj nemški poslanci nasproti zahtevi zastopstva Slovincem Štajerske, Koroške in Primorja v delegacijah? Doslej se Nemci niso niti zmenili za take zahteve Slovincem, ali sedaj bodo morali ugrizniti v kisló jabolko. Mariborski list izreka poslancu Korošču hvalo na tem, da je tako spretno porabil priliko za zahtevo, da se odstrani krivica. „Südösterreichische Stimmen“ apelirajo končno na Čeha za podporo, kajti od njih je zavisna rešitev vprašanja. To je conditio sine qua non; le na podlagi jednake pravice za slovenske manjšine, more priti do kompromisa na tej stvari na Češkem. Mariborski list se nadeja, da se bosta češka in slovenska delegacija medsebojno politično podpirali v namen, da se iz zakonskega določila odpravi škoda, ki smo jo trpeli doslej glede zastopstva v delegacijah.

Državni proračun.

Državni proračun, katerega je včeraj predložil poslanski zbornici finančni minister za l. 1907, izkazuje dohodkov 1.892.501.082 K, stroškov pa 1.890.871.352 K. Prebitek znaša torej 1.629.730.

Pri nas in na Ogrskem.

Dočim namerava trgovinsko ministerstvo pri nas zvišati poštno in telefonske pristojbine, izdeluje ogrski trgovinski minister, kakor poročajo listi, zakonski načrt po katerem se bodo tam poštno in telefonske pristojbine znižale.

Ogrski državni zbor.

V sredo se je sešel v Budimpešti ogrski državni zbor. Ministerski predsednik je obvestil zbornico, da ji predloži vlada v večerajšnji seji proračun s ekspozicem ter sklepni račun in poročila, ki se istega tičejo, kakor tudi pet nadaljnjih zakonskih načrtov, da bodo odseki že pričetkom prihodnjega tedna lahko pričeli svoje delovanje in da bo zbornici možno pričeti meritorne razprave že 19. t. m. Na ti seji je posl. Szemere utemeljeval svojo interpelacijo glede podpor, ki jih je dobivalo madžarsko časopisje iz državnih blagajn. Min. predsednik Wekerle je na to interpelacijo koj odgovoril. Iz njegovega govora je bilo razvidno, da je skoro vse ogrsko časopisje od vlade podkupljeno. Seve, da je Wekerle vso krivdo zvrčal na prejšnje vlade.

Madžarski jezik obligaten predmet na srednjih šolskih zavodih v Bosni in Hercegovini.

Sarajevski „Hrvatski Dnevnik“ javlja, da je skupni minister za finance baron Burian odredil, da se na srednjih šolskih zavodih uvede madžarski jezik kakor obvezen predmet. Dijaki lahko izbirajo, se-li hočejo učiti nemščine ali madžarsčine.

Poslanik markiz Pallavicini.

„Wiener Zeitung“ je objavila imenovanje izrednega poslanika in pooblaščenega ministra v Bukareštu, Ivana markiza Pallavicini-ja poslanikom v Carigradu. Istočasno je novo imenovani poslanik imenovan tajnim svetnikom.

V srbski skupščini.

Ki se sestane na zasedanje dne 14. t. m. bo razmerje strank nastopno: 91 radikalcev, 47 mladih radikalcev, 16 nacionalcev, 2 naprednjaka in 1 socijalni demokrat. Skupščina se bo posvetovala in sklepala o carinskem sporu z Avstro-Ogrsko. Opozicija napoveduje več interpelacij.

Zopet anarhistična zarota nasproti življenju italijanskega kralja.

Italijanska policija je zasledila novo zaroto na življenje italijanskega kralja. Zaprli so mnogo osumljenih oseb v Rimu, Milanu, Firenci, Genovi in Livorni. Zarotniki so nameravali bombni atentat na kraljevo dvojico.

Shod italijanskih socijalistov v Rimu.

Te dni se je vršil v Rimu shod ital. socijalistov. Kakor je pokazal shod nemških socijalistov v Manheimu, da nastaja

med njimi vedno večji razkol, tako je pokazalo tudi dosedanje zborovanje ital. socijalistov, da so popolnoma razcepljeni. Italijanska socijalna demokracija je namreč ločena v tri tabore: v reformiste, integraliste in revolucionarne sindikate. Reformisti so za pametno in preišljeno socijalno politiko in so proti političnemu štrajku, sindikati so hudi anarhisti, integralisti se drže nekako srednje poti. Največ je bilo na shodu integralistov namreč kakih 20.000. Razprave so bile jako burne in v torek prišlo je celo na shodu do pretepa. „Osservatore Cattolico“ upa, da se bo mnogo zmernejših socijalistov priklopilo krščansko-socijalnemu gibanju.

Ruski bankerot.

Uradno poročilo iz Peterburga demontira, da bi bil kedaj Kokovcev Stolipynu pisal o slabem finančnem stanju Rusije.

Dogodki v Macedoniji.

„Daily Telegraphu“ poročajo iz Soluna, da je v Monastirskem vilajetu napadla neka grška četa neko majhno bolgarsko vas. Nastalo je strašno klanje. Govori se, da je bilo 200 oseb ubitih. Turški vojaki, ki so bili pozvani, da bi branili napadance, so mesto tega napadli neko drugo vas ter umorili deset moških in tri ženske osebe.

Domače in razne novice.

Nadvojvoda v Gorici. — V četrtek popoldne se je pripeljal ob 2. urah in 37 minut v Gorico iz Trsta Njegova Visokost nadvojvoda Karol Franc. Na postaji ga je vsprejel namestništveni tajnik g. Gasser, ker dvornega svetnika voditelja okr. glavarstva grofa Attemsja ni sedaj v Gorici. Nj. Vis. si je ogledal naše mesto se podal tudi v Solkan in si tam ogledal železniški most čez Sočo. Popoldne ob 5 uri pa se je vrnil zopet v Miramar kjer stane že nekaj dni.

Preč. g. Gothard Pavletič, župnik v Mirnu, je imenovan za župnika-dekana v Št. Petru pri Gorici.

Č. g. Josip Milanič, kapelan v Rihembergu, je imenovan za provizorja v Dolenji Triboš.

Poroka. — V sredo se je poročil na Sv. Gori pri Gorici g. Skert, trgovec pri Sv. Luciji z g.čno Makarovič s Sv. Gore. Vse najbolje!

Za „Šolski Dom“ je došlo našemu upravnistvu: Prilikom poroke gosp. Skerta, trgovca pri Sv. Luciji z g.čno Makarovičovo na Sv. Gori se je nabralo 23 K 06 vin.

Srčna hvala!

Preplačila za „Šolski Dom“ za dr. K. Ozvaldovo knjigo „Naši kulturni delavci v zrealu Prešernovih poezij“: Jožef Benkovič, župnik v Grščani 30 v.

Iz edne šole tri. — Društvo „Šolski Dom“ je izpopolnivalo svojo zasebno ljudsko šolo od leta do leta. Najprej je ločilo v višjih razredih dečke od deklic ter za prve ustanovilo posebne razrede; potem je moralo istotako ločiti tudi v nižjih razredih radi velikega števila šolskih otrok. Tako so nastali poleg šest dekliških razredov še štiri deški razredi. Šesteri dekliških razredov izpopolnjujeta dva letnika dekliške pripravljavnice; vzporedno z višjimi deškimi razredi pripravljiva deška pripravnica svoje učence za vstop v srednje šole.

Ker so bili prostori v „Šolskem Domu“ napolnjeni, trebalo je iskati novih prostorov in zidal se je „Mali Dom“, v katerem so nastanjeni nadalje štiri razredi. Prvi in drugi razred sta mešana ter imata otroke prvega in drugega š. leta. Tretja razreda sta dva, vsak z dvema oddelkoma; dekliški ima deklice, deški pa dečke tretjega in četrtega šolskega leta. K letu bo treba napraviti v „Malem Domu“ vsaj še eden četrti razred, namreč za deklice.

Ker po šolskih odredbah niso dopuščene zasebne ljudske šole s 14 ali 15 razredi, siljeno je bilo društvo razdeliti svojo dosedanja šola v tri šole, namreč v šestrazredno dekliško in štirirazredno deško šolo v „Šolskem Domu“ ter v petrazredno mešano šolo v „Malem Domu“.

Slovensko šolstvo se v mestu lepo razvija; a stane tudi mnogo denara. Zato priporočamo prav toplo vsem rodoljubom v mestu in zunaj njega, naj vsak po svoji moči podpira te prekoristne in prepotrebne narodne zavode.

I. Primožič,

slovenski optikar v Gorici,
ulica Vetturini 3,

priporoča čč. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko zalogo

optičnih izdelkov

in sicer vsake vrste očal, barometre, toplomerje, zdravniške toplomerje, daljnogleda, vage za vino, žganje itd.

Sprejema naročila in poprave ter pošilja na dom.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici

Gosposka ulica št. 25

priporoča čistiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljivec prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Na prodaj je pod vipavskim Sv. Križem lepa, z vsem preskrbljena

kmetija,

obsežna za veleposestvo. Natančneje se izve pri g. Iv. Makaroviču na Sv. Gori pri Gorici.

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

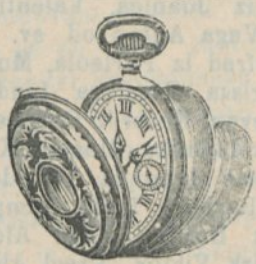
v Podgori, na oglu novega železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohištva, vinskih posod, stiskalnice itd.

Ivan Kravos
priporoča svojo
sedlarsko delavnico
v Gorici
na Kornju št. 11.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Najnovejša iznajdba novega stolejca.

Pri naročitvi 10 žepnih ur se pošlje 1 gratis.

Pri naročitvi 10 žepnih ur se pošlje 1 gratis.

Samo 2 gl. 55 kr. velja

ravnokar iznajdena nikel rem. žepna ura z znakom System-Roskopf Pat., ki teče 36 ur, z minutnim kazalom, bliščeca, lepa in natančno idoča s 3-letno garancijo. (Eleg. urna verižica in 5 nakitov se zastoj pridene).

Ako ura ne ugaja, se denar vrne in je vsak rizik izključen. Pošilja se le proti povzetju, ali naprej poslanemu denarju:

M. J. Holzer's Wwe
Marie Holzer

Uhren und Goldwaren-Fabriks-Niederlage en gross, Krakau Oest. Dietelsg. 73, St. Sebastiansgasse 26.

Zalagatelj c. kr. državnih uradnikov. Ilustrovani cenik ur in zlatnine gratis. Zastopniki se iščejo.

Slične anocene so ponarejene.

Anton Ivanov Pečenko Gorica

priporoča svojo veliko zalogo pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; plzenskega piva »prazdroj« iz sloveče češke »Mešćanske pivovarne«, in domačega žganja I. vrste v steklenicah, kojega pristnost se jamči.

Zaloga ledu katerega se oddaja le na debelo po 50 kg naprej

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 l naprej.

Cene zmerne. Postrežba pošena in točna. M M M M M

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev
Gorica, Stolna ulica hi. št. 2.

Prodaja stroje tudi na teden-ske ali mesečne oboroke.

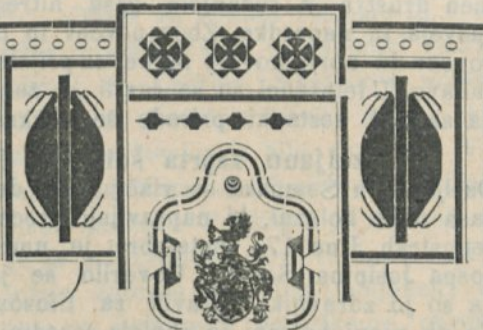
Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

„NARODNA TISKARNA“

::: v Gorici, ulica Vetturini št. 9 :::

je preskrbljena z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem, ter more prevzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela

TISKA:

* „Gorico“ oo	oo „Pr. list“
* Vabila oooo	oooo Cenike
* Brošure ooo	ooo Račune
* Diplome oo	oo Vizitnice
* Pobotnice o	o Rač. sklepe
* Sprejemnice	Jedilne liste
* Plakate ooo	ooo Etikete
* itd. itd.	itd. itd.

Zagotavlja točne in strokovno pravilne izvršitve v moderni in okusni obliki od navadnega enobarvnega do finega večbarvnega tiska po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence

Centralna posojilnica,

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. novembra 1905
na mesečna odplačila v petih letih

in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za vsakih 100 K glavnice 2 K na mesec.

Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905
na menice po 5 1/2 %, na vknjižbo po 5 %

z 1/8 % upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera za hranilne vloge je nespremenjena.

Franc Podberšič

avtorizovan kamnoseški mojster,

Gorica, Tržaška cesta šte. 17.

priporoča slavnemu občinstvu za bližajoči se praznik vseh vernih duš dan svojo bogato zalogo

nagrobnih spomenikov

bodisi priprostih, ali finih iz kraškega kamna najboljše vrste za 15 K in više.

V zalogi ima razne kamenite plošče, žlebe, umivalnike za kuhinje, itd. itd.

Sprejema in izvršuje vsakovrstna v kamnoseško stroko spadajoča dela po prav zmernih cenah.

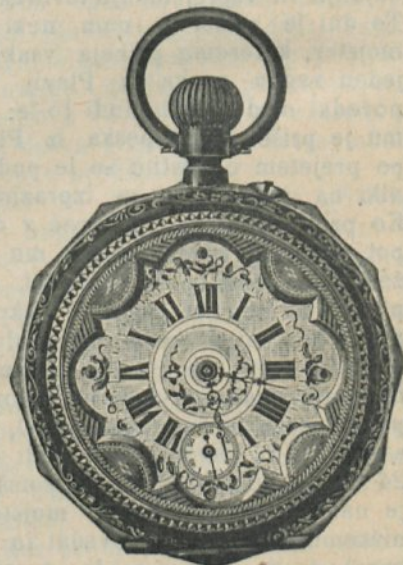

Naznanilo.

Kdor hoče imeti res dobro, zanesljivo, trajno in trpežno uro, naj se z zaupanjem obrne do

Ign. Lapanja,
urarja v Podmelcu.

Poprava ur trpežna in po nizki ceni. Ceniki se razpošiljajo brezplačno na dom. Postrežba strogo pošena.

Kdo hoče kupiti zavojček za 6 vinarjev, naj zahteva izključno

„OTTOMAN“-OV

smodčičen papir.

